Interreg

Cofinanțat de
UNIUNEA EUROPEANĂ

România – Bulgaria

Proiectul „Inițiativa pentru învățare transfrontalieră și implicarea comunităților religioase” este cofinanțat de Uniunea Europeană din Fondul European de Dezvoltare Regională, prin programul INTERREG VI-A România-Bulgaria

Lecția 3: Tipuri de finanțare din partea UE

Granturi, programe și inițiative — cum să alegem instrumentul potrivit pentru organizația dumneavoastră

MODUL DE FORMARE

FINANȚARE DIN PARTEA UE

De ce este important să cunoaștem tipurile de finanțare?

Finanțarea din partea Uniunii Europene se realizează prin diverse mecanisme, care diferă prin natura, obiectivele și cerințele lor. Distingerea acestor mecanisme are o importanță esențială pentru organizații — alegerea tipului adecvat de finanțare este un factor cheie pentru participarea cu succes la programele europene.

Diferite instrumente

Fiecare mecanism are caracteristici specifice și aplicabilitate în funcție de tipul de organizație și de activitate.

Obiective diferite

Tipurile de finanțare servesc la realizarea unor politici diferite — sociale, educaționale, ecologice.

Cerințe diferite

Capacitatea administrativă, parteneriatele și experiența influențează direct accesul la instrumentul respectiv.

Principalele tipuri de finanțare din partea UE

БЕЗВЪЗМЕЗДНО ФИНАНСИРАНЕ (ГРАНТОВЕ).

Неселективна помощ за обществена полза.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ.

Заеми, гаранции, капиталовложения с възвръщаемост.

ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ.

Договориране на услуги срещу заплащане.

НАЦИОНАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ.

Управление на средства на национално ниво.

Finanțare prin granturi

Finanțarea prin granturi reprezintă **o asistență financiară nerambursabilă** acordată pentru realizarea unor activități concrete, în conformitate cu prioritățile UE. Fondurile nu sunt rambursabile în cazul unei execuții corespunzătoare, ceea ce o face cel mai atractiv instrument pentru organizațiile cu misiune publică.

Fără rambursare

Fondurile nu se restituie în cazul respectării condițiilor contractuale și al executării corespunzătoare a activităților.

Legătura cu proiectul

Finanțarea este legată de o propunere de proiect aprobată și de criterii clare de eligibilitate și evaluare.

Raportare

Se solicită trasabilitatea rezultatelor și raportarea detaliată a fondurilor cheltuite.

Aplicabilitate

Este deosebit de potrivit pentru ONG-uri, organizații educaționale, religioase și sociale cu importanță publică.

Instrumente financiare

Instrumentele financiare reprezintă o formă de finanțare în care fondurile sunt acordate în condiții de **rambursare**. Acestea includ împrumuturi, garanții și participare la capital. Spre deosebire de granturi, aici se solicită stabilitate financiară și un model de afaceri cu potențial de generare a veniturilor.

- Împrumuturi (credite) — fondurile se rambursează integral
- Garanții — acoperă riscul asociat creditării
- Participare la capital — investiție în schimbul unei participații

✅ Potrivit pentru

Întreprinderi sociale și organizații cu activitate economică, capabile să genereze venituri.

⚠ Mai puțin potrivit pentru

ONG-uri mici, organizații bisericești și inițiative sociale fără venituri proprii.

Achiziții publice

Achizițiile publice reprezintă un mecanism prin care instituțiile publice **atribuie prestarea de servicii sau desfășurarea de activități contra cost**. Organizația nu depune o propunere de proiect, ci participă la o procedură de selecție a unui executant — aceasta este diferența esențială față de finanțarea clasică a proiectelor.

Caracteristici

- Participare prin proceduri de licitație
- Plată pentru serviciul prestat
- Cerințe clar definite de către autoritatea contractantă
- Relații contractuale cu o instituție publică

Precizare importantă

Achizițiile publice **nu reprezintă o finanțare clasică a proiectelor** — lipsește inițiativa din partea candidatului în ceea ce privește ideea de proiect. Organizația îndeplinește o sarcină încredințată, nu un proiect propriu.

Finanțare prin programe naționale și regionale

O parte semnificativă din fondurile UE este gestionată la **nivel național și regional** prin intermediul programelor operaționale. În Bulgaria, depunerea candidaturilor se realizează prin intermediul platformei **ISUN**, iar în România — prin intermediul autorităților de gestionare și ministerelor competente.

Depunerea candidaturilor online

Procedurile se depun prin intermediul sistemelor electronice naționale — ISUN pentru Bulgaria.

Importanță locală

Se finanțează activități cu importanță locală și regională — servicii sociale, cursuri de formare, inițiative comunitare.

Reglementare strictă

Procedurile sunt puternic formalizate și necesită capacitate administrativă și raportare detaliată.

CAPITOLUL 2

Programele europene ca instrument de finanțare

Programele europene reprezintă mecanisme structurate de acordare a finanțării nerambursabile în diverse domenii tematice. Acestea constituie instrumentul principal prin care organizațiile din societatea civilă, din sectorul educațional și din sfera socială au acces la fonduri europene.

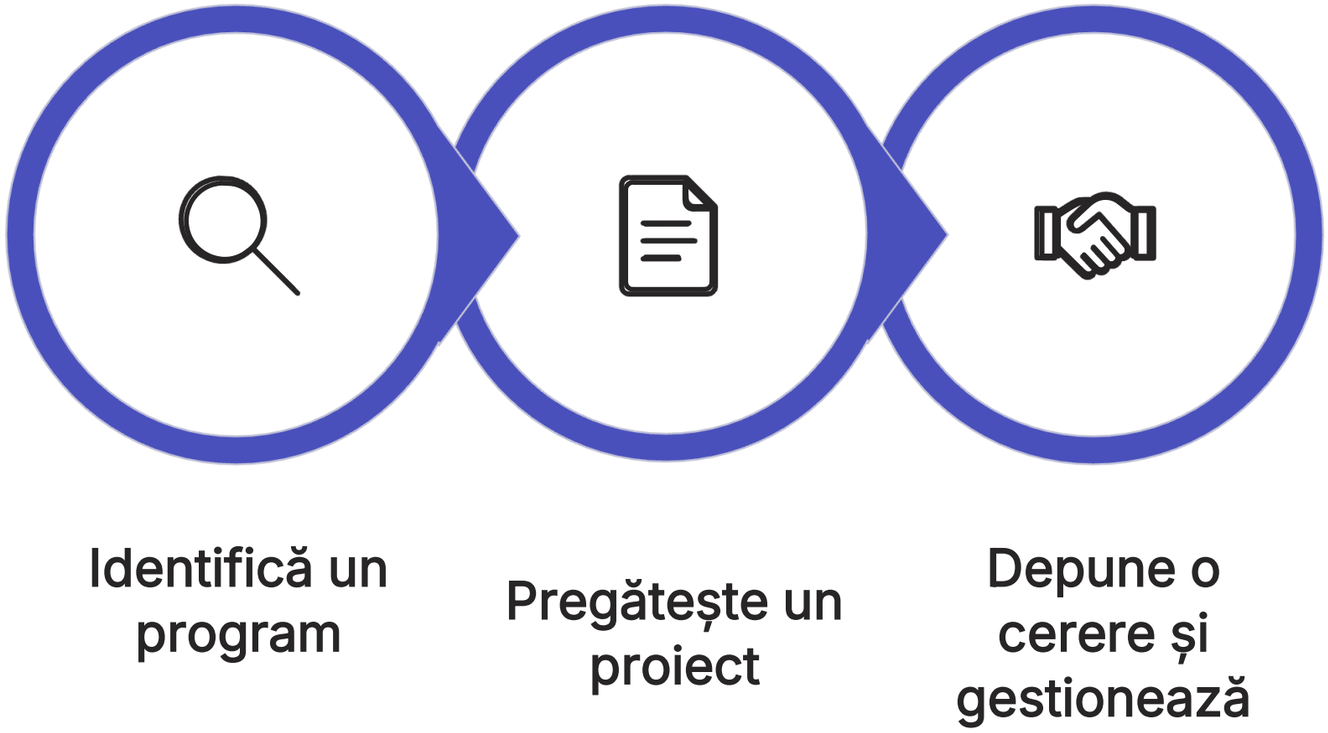

Cunoașterea programelor concrete și a priorităților acestora este o condiție prealabilă pentru o candidatură de succes și o participare durabilă la inițiativele europene.

Erasmus+ și Corpul European de Solidaritate

Erasmus+

Axat pe educație, formare și politici pentru tineret. Finanțează mobilitatea, parteneriatele și învățarea non-formală.

- Schimburi și tabere pentru tineri
- Cursuri de formare pentru asistenți sociali
- Inițiative interculturale

Corpul European de Solidaritate (ESC)

Potrivit pentru voluntariat și activități sociale cu grupuri vulnerabile din comunitățile locale.

- Proiecte de voluntariat
- Asistență pentru persoanele în vârstă și copii
- Campanii sociale

INTERREG și Fondul Social European+ (FSE+)

INTERREG — Cooperare transfrontalieră

Finanțează proiecte comune între Bulgaria și România, axate pe activități sociale, schimbul de bune practici și dezvoltarea regională.

- Servicii sociale comune
- Cursuri de formare între organizații din cele două țări
- Inițiative culturale și comunitare

ESF+ — Fondul Social European+

Potrivit pentru servicii sociale, cursuri de formare și integrare. Accesibil prin programe naționale în ISUN.

- Centre sociale
- Formarea personalului
- Lucrul cu grupurile vulnerabile

AMIF, CERV și Europa Creativă

AMIF

Fondul pentru azil, migrație și integrare. Finanțează integrarea socială, formarea profesională și sprijinul acordat refugiaților și migranților.

CERV

Cetățeni, egalitate, drepturi și valori. Potrivit pentru ONG-uri, inițiative civice și organizații bisericești. Finanțează drepturile omului, egalitatea și participarea civică.

Creative Europe

Destinat organizațiilor culturale și comunităților religioase. Finanțează evenimente culturale, conservarea patrimoniului cultural și inițiative creative.

Prezentare generală a principalelor programe

Tabelul următor oferă o orientare rapidă cu privire la adecvarea programelor principale în funcție de tipul de organizație și de activitate:

Program	Potrivită pentru	Finanțare
Erasmus+	ONG-uri, organizații bisericești, activități sociale	Formare, mobilitate, parteneriate
ESC	Organizații de voluntariat	Proiecte de voluntariat, grupuri vulnerabile
INTERREG	Inițiative transfrontaliere	Proiecte comune BG–RO
ESF+	Servicii sociale, formare	Centre sociale, integrare
AMIF	Lucrul cu migranții	Integrare, sprijin pentru refugiați
CERV	ONG-uri, organizații civice	Drepturi, egalitate, cetățenie
Europa Creativă	Organizații culturale	Cultura, patrimoniul, creativitatea
Orizont Europa	Organizații mai mari, parteneriate	Inovație, cercetare

CAPITOLUL 3

Modalități de gestionare a finanțării din partea UE

Finanțarea din partea UE se realizează prin două mecanisme principale de gestionare: **centralizat** și **partajat**. Cunoașterea acestor mecanisme este esențială, deoarece ele determină modul în care sunt alocate fondurile, care sunt instituțiile care le administrează și cum se depun cererile.

Gestionare centralizată

Este administrat direct de Comisia Europeană sau de agențiile sale executive. Candidaturile se depun prin intermediul portalului EU Funding & Tenders.

Gestionare partajată

Este administrat în comun de CE și statele membre. În Bulgaria, candidaturile se depun prin intermediul platformei ISUN.

Sistemul de control central — caracteristici și programe

Caracteristici principale

- Procedurile sunt stabilite la nivel european
- Candidaturile se depun prin intermediul portalului EU Funding & Tenders
- Concurență între organizații din diferite țări
- Este necesară o capacitate administrativă mai mare
- Adesea se solicită un parteneriat internațional

Programe cu gestionare centralizată

- Erasmus+
- CERV (Cetățeni, egalitate, drepturi și valori)
- Orizont Europa
- Europa creativă
- Programul LIFE

Gestionarea centralizată este deosebit de potrivită pentru organizațiile cu experiență în proiecte internaționale și cu capacitatea de a participa într-un mediu mai competitiv.

Gestionarea partajată — caracteristici și aplicare

În cadrul gestionării partajate, rolul principal în alocarea fondurilor revine **instituțiilor naționale sau regionale**. În Bulgaria, principala platformă de depunere a cererilor este **ISUN** — Sistemul informatic de gestionare și monitorizare.

1

Context național

Procedurile sunt adaptate la nevoile țării respective și se concentrează pe necesitățile locale și regionale.

2

Sisteme naționale

Candidaturile se depun prin intermediul ISUN în Bulgaria sau al portalurilor corespunzătoare din România.

3

Programe tipice

ESF+, FEDR, programe operaționale naționale și inițiative regionale cu accent pe serviciile sociale.

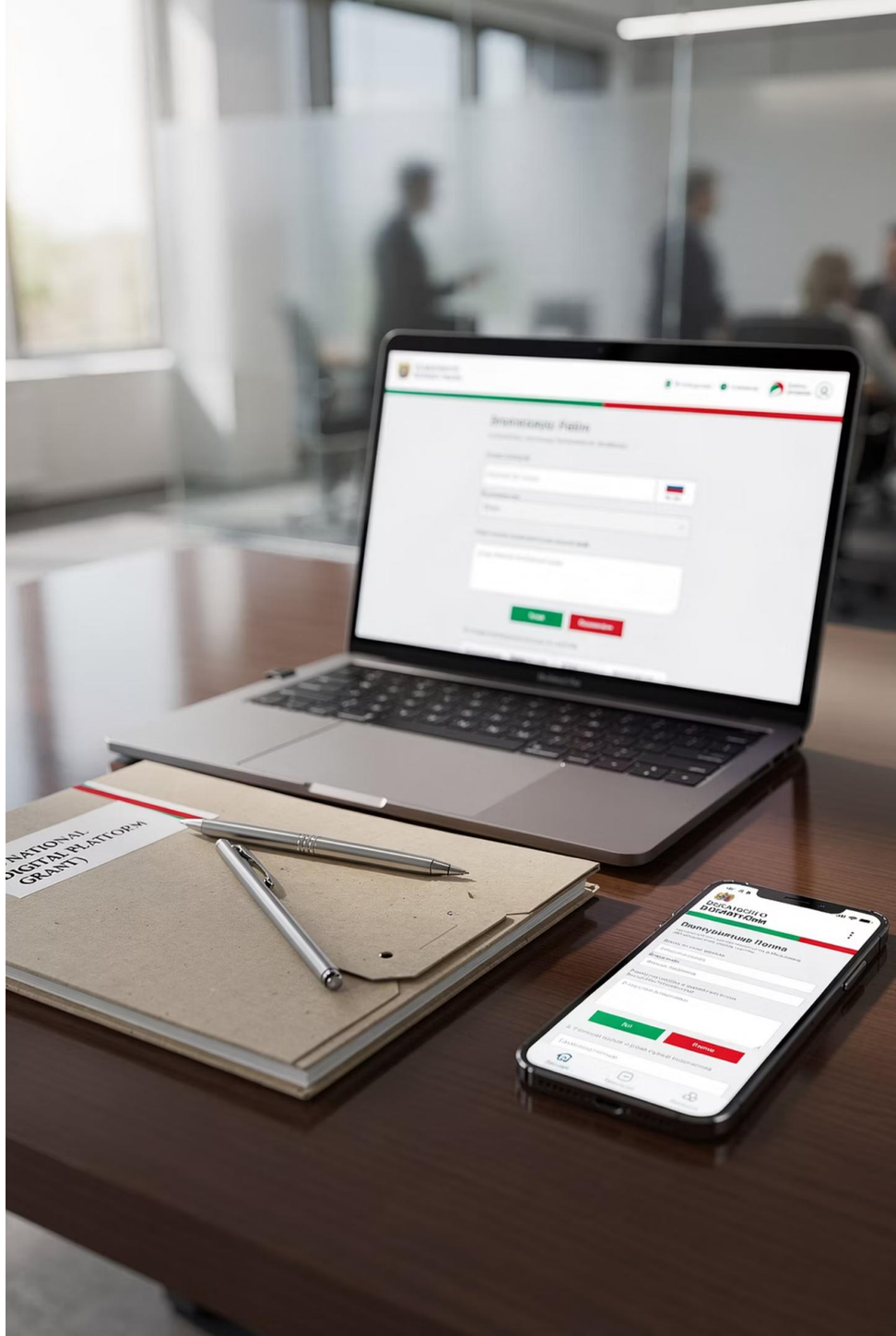

Gestionare centralizată vs. gestionare partajată

Distincția dintre cele două tipuri de gestionare are o importanță directă pentru alegerea programului și a strategiei de candidatură.

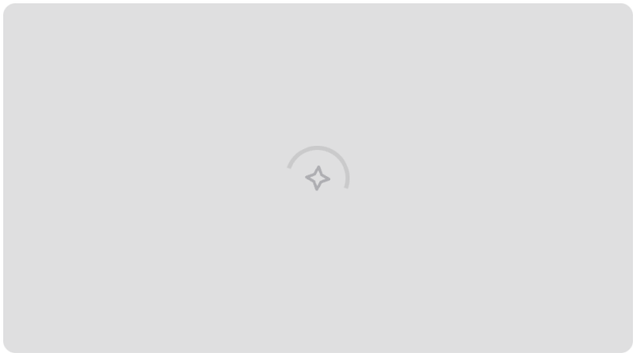

În practică, majoritatea organizațiilor utilizează **o combinație a celor două tipuri** de finanțare, în funcție de obiectivele, experiența și capacitatea lor.

Instrumente financiare și achiziții publice — domeniul de aplicare

Instrumente financiare

Fondurile sunt acordate sub formă de împrumut, garanție sau participare la capital și trebuie rambursate. Sunt necesare un model de afaceri și stabilitate financiară.

Rareori adecvat pentru

ONG-uri mici, organizații bisericești, inițiative sociale fără venituri

Mai potrivit pentru

Întreprinderi sociale, organizații cu activitate economică

Achiziții publice

Organizația îndeplinește o sarcină încredințată contra cost, fără a dezvolta o idee de proiect proprie.

Potrivit pentru

ONG-uri cu experiență și capacitate, furnizori de servicii, organizații cu resurse administrative

Mai dificil pentru

Organizații mici fără experiență sau structură administrativă

Ce tip de finanțare să alegem?

Alegerea mecanismului de finanțare adecvat trebuie să se bazeze pe **o evaluare strategică** a patru factori cheie:

Natura activității

Socială, educațională sau economică? Granturile sunt cele mai potrivite pentru activități de importanță publică.

Capacitatea organizațională

Instrumentele financiare și achizițiile publice necesită o capacitate instituțională și administrativă mai ridicată.

Existența parteneriatelor

Programele gestionate la nivel central, precum Erasmus+ și Horizon, necesită parteneriate internaționale.

Experiență anterioară

Programele naționale și achizițiile publice sunt mai potrivite pentru organizațiile cu experiență dovedită în gestionarea proiectelor.

Sfaturi practice pentru organizațiile aflate la început de drum

Programele naționale sunt mai potrivite pentru organizațiile care au deja experiență, dispun de o echipă și pot gestiona proiecte mai complexe. Pentru începători — se recomandă să înceapă cu programe mai mici, gestionate direct, precum ESC sau CERV.

Pasul 1: Programe mici

Începeți cu programe gestionate direct, cu cerințe mai simple — ESC, CERV.

Pasul 2: Dezvoltarea capacității

Acumulați experiență, formați o echipă și stabiliți parteneriate cu organizații din regiune.

Pasul 3: Programe naționale

Odată ce v-ați consolidat capacitatea, treceți la proceduri mai complexe prin intermediul ISUN și al programelor operaționale naționale.

Rezumat: Concluzii cheie

Diferitele tipuri de finanțare din partea UE reprezintă **mecanisme complementare** pentru punerea în aplicare a politicilor Uniunii. Alegerea corectă este un factor cheie pentru succesul oricărui proiect.

1 **Finanțarea prin granturi**

este cel mai potrivit pentru organizațiile cu misiune publică — ONG-uri, structuri bisericești și educaționale.

2 **Administrarea centralizată**

necesită parteneriate internaționale și o capacitate mai mare; candidaturile se depun prin intermediul EU Funding & Tenders Portal.

3 **Gestionarea partajată**

este mai accesibil pentru organizațiile locale; în Bulgaria — prin intermediul platformei ISUN.

4 **Alegerea strategică**

de finanțare depinde de natura activității, de capacitatea, de parteneriatele și de experiența anterioară a organizației.

Proiectul Inițiativă transfrontalieră pentru formarea și implicarea comunităților religioase
Fundația„Phoenix – Secolul 21”
Data publicării: 24.02.2026
„Conținutul acestui material nu reprezintă neapărat poziția oficială a Uniunii Europene”